

Ord fra redaksjonen

Mellanrummet 20 år i 2019

Det var en stor glæde for nuværende og tidligere redaktører for Mellanrummet at fira tidskriftens 20:e fødselsdag. Vi samlades en kväll i november i Psykoterapicentrums anrika lokaler på Engelbrektsgatan i Stockholm för att högtidlighålla händelsen. Hedersgäster på kalaset var Mellanrummets grundare Britta Blomberg och representanter för tidskriftens norska ägare IBUP – Institut för Barne- och Ungdomspsykoterapi. Britta Blomberg höll ett uppskattat tal och beskrev bakgrunden till att hon grundade tidskriften utifrån en önskan att sprida information om barn- och ungdomspsykoterapi och fungera som kontaktyta för barnkliniker i hela Sverige och senare Norden. Kvällen förgylldes av många fina tal och generösa gåvor till tidskriften.

I dette nummer av Mellanrummet fortsetter vi med temaet ”Små og spæda barn”. Det har blitt et viktig område innenfor barne- og ungdomspsykiatri. Bidragene dekker ulike sider av dette temaet, med artikler både fra teori og klinisk praksis.

I ”Ord från redaksjonen” i forrige nummer kan man lese mer historikk og bakgrunnsstoff: <https://mellanrummet.net/nr38-2019/ordfranredaksjonen.pdf>.

Artikler

Med pionjærerna DW Winnicott og DN Stern som vägvisare i den kliniska vardagen – ett långtidsperspektiv på föräldra-barn-relationens betydelse för utvecklingen, av Jenny Butler og Maria Borg.

Med glimtar ur det psykodynamiska perspektivets historia og utveckling som fond, beskriver Maria Borg og Jenny Butler i sin artikkel ett långtidsperspektiv på föräldra-barn-relationens betydelse. DW Winnicotts og DN Sterns insatser för

det relationella perspektivet er artikkelns utgangspunkt, og forfatterna tar hjelp av kliniske eksempler for å vise hvordan teoriene kan befrukta det vardaglige arbeidet med unge pasienter.

Et nytt møte og all den smerte det innebærer: Om brukermedvirkning hos spe- og småbarn, av Eystein Viktor Våpenstad.

Her beskriver Eystein Våpenstad hvordan den psykoanalytiske metoden sammen med moderne utviklingsteori kan brukes for å gi innsikt i preverbale barns følelsesmessige behov. Våpenstad illustrerer også med et eksempel hvordan klinikere, gjennom oppmerksomhet på barnets ikke-verbale signaler, kan hjelpe disse barn å påvirke sin egen behandlingsprosess, og dermed øke også de minste barns muligheter for å realisere den rette tilflytning, som fastsettes i FN:s barnkonvensjon.

Lek på alvor: en idéhistorisk reise i teori om lek i psykodynamisk tenkning, av Rune Johansen og Fredrik Cappelen.

Artikkelen gir en grundig idéhistorisk gjennomgang av utviklingen og forståelsen av leken i psykodynamisk/psykoanalytisk psykoterapi. Den beskriver hvordan fokus har endret seg fra det som skjer inne i barnet til det som skjer mellom terapeuten og barnet. Samtidig en endring fra observasjon av barnet til en klinisk observasjon av både voksne og barn som kan forankres i empirisk validerte fenomener. I artikkelen argumenteres det for at barnets lek må tas på stort alvor og at forståelsen av dens potensialer for å forstå barnets indre verden og få til endring i fastlåste mønstre er viktig for klinikerne å ta inn over seg.

Fra klinisk praksis

Mangelfull kunnskap om sårbarhet og stress i svangerskap, fødsel og barseltid. – Jeg kjente ikke meg selv igjen, av Agathe Helene Syrdal Aanderaa.

Mellanrummet har intervjuet generalsekretær Lena Yri Engelsen i Landsforeningen 1001 dager, og styremedlem og psykologspesialist Gro Vatne Brean om psykisk helse i tiden rundt fødsel. Engelsen og Brean hevder blant annet at det mangler kunnskap om psykisk helse i svangerskap, fødsel og barseltid, både i befolkningen og blant helsepersonell. De deler av sine erfaringer og innsikt i hvordan psykisk helse kan påvirkes, hva som hjelper og

hva hjelpere bør være ekstra oppmerksomme på i møte med foreldre som er i denne sårbare livsfasen.

Jeg skal bli mamma – hjelp med å bli trygg på at jeg kan, av Agathe Helene Syrdal Aanderaa.

Hun følger her opp sin artikkel fra forrige nummer – ”Endringsprosesser og endringsarbeid i tiden rundt fødsel” med denne kasusartikkelen. Her møter vi en kvinne som kommer til behandling mens hun er gravid med sterkt ønske om å gi barnet sitt en god start på livet, men uro for om hun kan klare det. Aanderaa hevder at terapeuten må inngå i allianse med foreldrene med mål om å hjelpe det ufødte og nyfødte barnet, og at det er større sjanse for å oppnå en nyttig behandlingsprosess når foreldrene og terapeuten sammen retter oppmerksomhet mot barnet, foreldreskapet og omsorgssystemet.

Erfaringer og refleksjoner i coronaens tid, av Anne Okstad og Lise Radøy.

Under coronaepidemien har terapeuter hatt behov for å kunne utveksle erfaringer med kollegaer. I den forbindelse har European Federation for Psychoanalytic Psychotherapy (EFPP) invitert sine medlemmer til ukentlige zoom-møter. Anne Okstad og Lise Radøy vil her gi oss noen erfaringer og refleksjoner rundt hvordan dette har fungert i praksis. De viser også til erfaringer fra kollegaer knyttet til IBUP.

Kontakt hud mot hud, av Karl Eldar Evang.

Mellanrummet har fått hans tillatelse til å gjengi denne teksten som ble publisert i *Klassekampens* ”De Nære ting”-spalte 15.05.20. Den omhandler savnet av hudkontakten under smitteregimet og dens sentrale betydning i våre liv fra fødselen og gjennom hele livet.

Nytt fra forskning

Affect-Focused Psychodynamic Internet-Based Therapy for Adolescent Depression: Randomized Controlled Trial (Lindqvist et al., 2020).

Internett-basert psykoterapi er et relativt nytt fenomen. Lindqvist et al. har nylig publisert en studie i *Journal of Medical Internet Research* om online psykodynamisk terapi for deprimered ungdom. Denne studien undersøkte om Internett-basert terapi kunne være virkningsfull for å redusere depresjon hos ungdom.

Becoming fathers: adverse childhood experiences,

partner attachment and mental health before childbirth as related to later perception of their own children av Thomas Skjøthaug.

Psykolog Skjøthaug har skrevet doktorgrad om fedres opplevelser av å få egne barn. (2019). Avhandlingen bygger på en norsk studie: Liten i Norge (LiN) som undersøker og følger et stort antall vordende mødre og fedre, De ble fulgt opp fra svangerskapet til barna var 1 år gamle. I Skjøthaug's doktorgradsarbeid deltok cirka 1000 fedre og mødre som ble fulgt opp fra svangerskapet til barna var 1 år gamle. Studien hadde hovedfokus på fedre, i motsetning mødre – slik det har vært vanlig i tidligere forskning.

Nekrolog

Psykolog Turid Nicolaisen gikk bort 15 mai 2020. Hun satt i styret for IBUP i 12 år, og var en ildsjel som styrte instituttet med stødig hånd. Hennes evne til å stå på ga frukter – vi har fremdeles en femårig utdanning i psykoanalytisk psykoterapi for barn og unge i Norge.

Bokanmeldelse

Cilje Rolfsjord har anmeldt Signy Kværneng Stoltenbergs bok *Barn, litteratur og livsmestring*.

Konferanserapport

Ulrika Hult: rapport fra Child- and Youth Psychoanalytic meeting i Stockholm.